

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrségre nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Andrássy programja.

Nem nagy csapás az országra, hogy többé nem Justh Gyulának hívják a képviselőház elnökét. Nem kesereg senki, a miért a nemzetiségi képviselők csoportja olyan alaposan megtizedelve került vissza a képviselőházba. Nagy nehezen talán még azt is elviseli az ország, hogy Szerényi ur már nem államtitkár s emlékének csak az Eisler-féle talpfák őrzik drága kegyelettel. . . Szóval a milyen nagy lelkesedést keltett annak idején a koalíciós kormány kinevezése, ahhoz képest ma már kevés ember busul is utána. De azért nagy kár a nemzetre, hogy a koalícióval együtt elbukott az a mérsékelt nemzeti irányban haladó, mégis teljesen reális katonai program, a mely a koalíciós kormányzat utolsó idejében olyan biztató reménységek közt kezdett kibontakozni.

Sivár, végtelenül sivár a mai politikai helyzet, mikor a drága pénzen fenntartott magyar parlament azzal tölti idejét, hogy névszerinti szavazással tagadja meg olyan tagjainak szabadság iránti kérvényét, a kiknek eszük ágában sincs szabadságra menni. Némelyik vidéken, Európa

nyugátán ma is szokás még olyan malomban örülni, melynek kerekét körben járó csacsik huzzák. Keleten rabokat, hadifoglyokat alkalmazzuk a taposómalom mozgására. Ezt mind értom. De hogy értelmes embereknek micsoda gyönyörűségük telik abban, ha privát passzióból egy országgyűlést szavazómalommá alakítanak, ezt józan ésszel megérteni alig lehet.

Nincs is sok köze a józan észnek ehhez a mi egész helyzetünkhöz.

Bolond dolog már az, hogy van Európában egy ezeréves, állítólag független, állítólag semmi más országnak alá nem vetett, (állítólag (lásd az 1791. évi X. törvénycikket) csak saját törvényei szerint kormányzott állam, melynek a saját hadseregéhez semmi más köze nincs, mint hogy az ő fiai benne töltik el életük legszebb három esztendejét. Van egy állam, melynek gyönyörű, gazdag és erőteljes, hajlékony, művelt nyelvet tanítják az iskolákban, de kirekesztik a saját hadseregéből. Egy magyar gyalogezredet vezényelni hamarabb megtanulhat a pomerániai porosz, aki magyar embert lepingálva sem látott, mint a háromszéki székely, ha mind a kettő

csak az édes anyanyelvét beszéli, más nyelvet nem. Van egy nemzet, melynek dicsőséges színeivel ékes zászlaját kitűzik az iskolákra, a postára, a magánházakra, de a fiai mikor életüket és vérüket ajánlják fel a haza oltalmára, nem erre a lobogóra esküsznek. Van egy állam, melynek katonazenekarai — neveléséges külsőség, de keserves komikumával annál inkább jellemző — tudják a kínai, japán, perzsa, uruguayi és paraguayi nemzeti himnuszt, de a saját államuk nemzeti himnuszt nem lehet velük eljátszani, mert nem tudják, mert nem kell tudniok. . . Allam ez az állam, vagy csak tartomány? Nemzet ez a nemzet, vagy csak néptörzs?

Allam és mégsem az. Nemzet, de csak félig. Olyasformán fest, mint a közhivatalnokai nagy része, a kik egy-egy fokkal magasabb címmel és jelleggel vannak felruházva, mint a minőnek megfelelő hivatalt ellátnak. Táblabírák, mint járásbírók, udvari stb. tanácsosok, a kik től pezsgőt, gabonát, talpfát kérnek, de nem tanácsot, nyugalmazott őrnagyok, a kik századnál nagyobb tömeget tényleges szolgálatban soha sem vezettek, tiszteletbeli főjegyzők és főszolgabírák, a kik a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapról-vasárnapra.

Magyar aviatika — magyar kultúra.

Végre egy diadal, a levegő meghódítása körüli háboruban egy nagy ősziate diadal, melyet igaz lelkesedéssel, magyarságunk iránt való szeretettel vallhatunk magunkénak, kiáltó, bántó, frázisos sovinizmus nélkül.

Büszkék lehetünk rá!

Valóban szükségünk volt már erre a diadalra, amely pedig abban a nagy világ küzdelemben, mely a levegő ellen soha ki nem látó, szívós, meg-megújuló energiával folyik, — nem világ szenzációs esemény; — azonban nekünk mégis nagyjelentőségű ez a magyar győzelem, mert megszivleendő, mély tanúságokat foglal magában a mi számunkra.

Es ezért mondjuk, hogy szükség volt erre a magyar győzelemre. . .

Mikor Székely Mihály aviatikus megérkezett Rákos mezejére, szivből jövő lelkes „éljen“ hangzott fel az ottlevők ajkán, s ez az éljen azóta többszörösen visszhangzott a Kárpátoktól az Adriáig.

Csak ne legyen a lelkesedés lángja ma-

gyar szalmatűz, amely mihamar kialszik s akkor az a pár ember dolgozat, fáradhat, küzdhet ismét a magyar kulturáért, egész életét feláldozhatja érte és mégis alig menünk egy piciny lépést előre, mert a nagy tömeg, az éljenzök hatalmas zöme továbbra is az eddigi fásult letargiába süllyedve nem áll a háta mögött, nem bátorítja, buzdítja, lelkesíti, nem támogatja, nem segíti, nem dolgozik vele együtt.

Meg kell vallanunk, hogy eddig így volt. Ez a hanyag nemtörődomség, ez az oka annak, hogy ami magyar kulturánk nem tud előre haladni olyan lépésekkel, mint más nemzeteknél.

Igazán szerencsénk, hogy vannak Székelyek, akik nem veszítik el ezek után sem energiájukat.

Sokat tanulhatnánk ettől a bátor, lelkes aviatikustól.

Őt nem zavarták a gunyos, lenéző, leicsinylő közbeiktások. Nem vesztette el munkakedvét, ment a maga útján előre. S mikor mi gunyosan bahotázunk, ha magyar aviatikusról van szó, vagy a legjobb esetben panaszkodunk, vezércikkhezünk, azonban érette semmit nem teszünk, akkor előáll Székely, aki a magyar névnek, magyar kulturának babérkat szerzett és egyszerűen, szerényen, minden póz nélkül kijelenti, hogy igen is vannak magyar avia-

tikusok, csak *nincs aki segítse* őket, mert nem rajtuk múlik, hogy csak — gurulnak.

Az ő példája munkára kell, hogy serkentse a tizezreket és mindenkit. Erős lökést kell, hogy adjon a kultúra fejlődésének. Ő is bizonyította, hogy igen, *érdemes* áldozni ezért a kulturáért, nem hiábavaló munka, mert vannak embereink, akik tudnak, akarnak dolgozni, tenni, vezetni, zászlóvivők lenni, csak a zászló mögött ott kell állani tömött falanksz-sorokban a miliónoknak.

Akkor a magyar kulturának nagy és széles perspektívája nyílik meg a szüklátóköriek, a csak tapsolni és szalmalángolni tudók előtt is.

A hanyag nemtörődomség tett annyira szüklátókörivé bennünket, hogy nagyjainkat, akik a kulturavilág híres zászlóvivői lehetnek volna nálunk, nem akarjuk észrevenni, így megkötjük a kezüket, vagy csak akkor vesszük észre, mikor a külföld felfedezi számunkra, és — elhódítja tőlünk.

. . . De talán most az egyszer tanulni fogunk, talán az új turul Székely magasban szárnyaló aeroplánja felráz a letargiából, s a villámsebességgel forgó légsavarnak bugása talán a mi kulturánk szebb jövőjének biztató zengő zenéje. . .

La Ly.

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Hejbelli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut 3.

rangból egész életükben csak a címet fogják élvezni, a hatáskört soha, csupa cím és jelleg, csupa külső rang, — csupa becikkelyezett állami függetlenség, melyet azonban csak emlegetni sem tanácsos nagyon hangosan — szóval Magyarországon vagyunk.

Csoda-e, ha ebben az országban sok minden megcsúszik, a mit másutt érthetetlennek találunk? Hiszen olyan sok nálunk az érthetlenség magában az állam szerkezetében is! Felemás államnak fónak a parlamentárizmusa is.

Andrássy és Apponyi ezen a felemás állapoton kívántak a koalíció idejében segíteni. Egyre fájjobb, egyre jobban érzett szálla lesz a nemzet testében a lelkétől, hagyományaitól, törekvéseitől és nyelvétől idegen hadsereg. Törhetünk előre, pótolni akarjuk, a mit Európa megvédelmezése közben mulasztottunk, helyre akarjuk állítani azokat a rettenetes pusztításokat, a melyeket a nemzeti állam büszke épületén a mohácsi földrengés okozott — és ez a jogos és dinasztikus nemzeti, európai általános szempontból egyaránt méltányos törekvésünk csak a hadseregnél talál akadályt egy nyelvben, melyhez a történelem folyamán sok minden fűződik nálunk, csak kellemes emlék nem. Ez a politikai élet ütközője, mióta jobban kibontakozott a nemzet ereje. Ez az akadály haladásunknak, fejlődésünknek. Ezen török meg minden erő és elszánt akarat — s két évtized óta hiába soravadozunk egy átok suly alatt.

Érthetetlen, komoly férfiakhoz méltatlan dolog, hogy a régi nagy magyar országgyűlések törpe utódja lélek nélküli szavazó malommá alacsonyuljon. De erre

a szálnalmasan sivár képre még szálnalmasabb, még sivárabb világitást vet a katonai kérdés nemzeti részének megoldatlan volta. Érezzük erőnköt, hogy már a magyar hadsereget is megtudnók tölteni nemzeti tartalommal. Nem engedik. Közben halad a világ, nő körülötünk minden világtájon az ellenséges szuronyerdő s elérkezett az az idő, amikor nekünk is erősíteniünk kell a hadsereget, hacsak nem akarjuk már békében biztosítani magunkat a vereségről a legelső háboruban. Erősíteni kell a hadsereget, de a nemzet is erősödni kíván s követeli, hogy ebben a nemzeti munkában kellő hathatós részt vegyen a hadsereg is. Legyen magyar az iskola, a bíróság, a közigazgatás, a vasut, a posta mellett a hadsereg is s a magyar intelligencia, mely most kényszerűségből a lateiner pályákra özőnlük, foglalja el az őt megillető helyet a hadseregben is, a kápláritól a táborszernagyi rangig, a »pajtáság« parancsnokságtól a hadtestparancsnokságig! Ennek akadálya az idegen nyelv, ennek volna eszköze a magyar nyelv. Ezt akarták szolgálni Andrássy és Apponyi, mikor a hadseregbe akarták vinni a nemzeti nyelvet s azzal a nemzeti erőt. Ha megvalósul gyönyörű, hazafiasságtól és politikai bölcs előrelátástól áthatott tervük, ma kint van a nemzet testéből a szálla s nincs akadálya a komoly törvényhozói munkának.

Ki veszi észre, hogy a mostani malomtaposás hőseit nem hatja át egészükben a nemzeti gondolat? Ki rójjja föl, hogy a leglármásabb semmittevők nem a hadsereg magyarságáért, hanem a parlament magyarságáért halálos veszedelemmel fenyegető általános titkosért handa-

bandáznak? Ki látja, hogy a háttérben nem a magyar katonaság biztat, hanem a nemzetközies és nemzetiségiek tulhatalma alá kerülő parlament fenyeget? Kevesen, nagyon kevesen. Külszin szerint az obstrukció csak a nemzetietlen hadsereg megerősítése ellen és a nemzeti hadseregért folyik s ezért nem fordul a közvélemény megsemmisítő haragja az éretlen szavazómalmosdi ellen. Az ország vállat von rá. Csináljanak, amit akarnak. Többet érne egy jó eső a kánikulára. Ez a fontos.

Nemzeti és dinasztikus szempontból egyaránt kár Andrássyék katonai programjéért. Elejtették — de nem végleg. A történelmi fejlődés vas kényszerűsége vissza fogja terelni a kikökönt fejlődést a helyes utra: Andrássy és Apponyi katonai programjához, a hadsereg erősítésével kapcsolatosan a nemzet erősítéséhez a hadseregben. Ezt a fejlődési irányt késleltetni lehet, végleg megakadályozni nem.

Igaza van Andrássynak, mikor azt követeli, hogy a hadsereg legyen a magyar embernek otthona. Az otthonáért szívesen hoz áldozatot mindenki. Otthonunk is lesz a hadsereg; kell, hogy az legyen, így hozza magával a szükség-szerűség, így hozza az idő. A ki az idő kerekébe kapaszkodik, egy pillanatra talán megláthatja a járását, de aztán annál nagyobbat lendül s aki beleakasz-kodott, az is vele röpül a levegőbe.

De hány Andrássy és hány Apponyi lesz nálunk lejárt politikussá addig, míg az ellentétes erőnek ez a sajnálatos küzdelme a kölcsönös megértésben ki-egyenlítést talál?! *

Levél a fjordok országából.

Sogne-fjord (Norvégia).
»Irma« hajó, 1911. júl. 15.

Kedves Szerkesztő Ur!

Most, midőn gyönyörű tiszta időben végig-hajózom Norvégia legnagyobb fjordján, a 220 km. hosszú Sogne-fjordon, nem mulasztatom el, hogy néhány benyomást papírra ne vessek eddigi két hetes utamból. Már régebben készü-lők erre, de mindeddig még nem jutottam annyi időhöz, hogy hosszabb levelet írjak.

Ha részletesen akarnék írni, a Tátrával kellene kezdenem. De ez sokkal ismeretesebb, semhogy a Tátrában tett kirándulásokkal a »Tiszántúl« olvasóit untatni akarnám. Epp ezért mellőzöm a másik nagyobb megállóhelyet, Berlint is; hanem egyenesen az északi utra térek.

Berlinből gyorsvonaton 10—11 óra alatt el lehet érní Kopenhágát, vagy mint a dánok mondják, Kjöbenhavn. Sajátságos ut ez. Warnemündeig semmi különös nem történik, de ott, a német határvárosban és tengeri fürdőben gőzkompp várja a vonatot és a közvetlen koc-sikat két óra alatt átvizsi a Keleti tengeren. Azt nem is kellene külön említenem, hogy a közvetlen kocsik helyeit már napokkal előbb megrendelik és lefoglalják. Ezt én nem tudtam

előre, mégis helyhez jutottam, de csak úgy, hogy a kalauzzal a legnemzetközies nyelven beszéltem. Mellesleg megemlítem, hogy az utolsó magyar szót Warnemündében hallottam.

A gőzkompp a dán Falster szigetét éri el, hol Gjedser várostól ismét rendes vonaton utazunk másfél óráig. Orehoved állomáson azonban ismét kompra jutunk és 20 perces ut után, csak Masnedónél érünk újból partra. Ekkor már Seeland (Sjælland) szigeten vagyunk; keresztül megyünk Roskilde (rózsaforrás) város-kán, a régi dán királyok temetkező helyén, míg végre este fél 7 felé Kopenhágába érünk.

»Este felé«. Nagyon viszonylagos fogalom. Ne felejtjük, hogy Kopenhága már az 56. szélességi fok alatt fekszik, már pedig nyári idő-ben a sötétség észak felé jóval később áll be mint nálunk. Kopenhágában este fél 10 kor még olvasni lehetett természetes világosság-nál, Göteborgban (58°) mintegy háromnegyed 10 ig, Krisztániában (60°) pedig vonatunk egynegyed 11-kor még világos »nappal« robo-gott be. Most pedig még egyre észak felé tar-tok és a következő napokban számomra egy héti nem lesz éjszaka.

Kopenhágán kívül a svéd Göteborgban, továbbá Norvégia fővárosában, Krisztániában és Bergenben állottam meg. E városok leírására

most nem terjeszkedem ki; remélem, lesz alkalmam a téli vetítőestélyeken azokról részle-tesen beszélni. De mindenütt ki kell emelnem a tisztaságot. Általában, aki egyszer is eljut az északi népek országaiba, okvetlenül megtanulja tisztelni lakosságuk szorgalmát, becsületességét, józanságát.

Azonban a katolikus embert minden-etre mély részvét fogja el, ha elgondolja, hogy e derék népek csak igen csekély száza-léka katolikus. Kopenhágában még van több kath. templom; Göteborgban csak egy, mert 160.000 lakossa közül mindössze 300 a katho-likusok szána. Bergennek 85000 lakosa közül is csak 3—400 a katolikus. Krisztánia az apostoli helynök székhelye; a jelenlegi hely-nökkel, dr. Fallize püspökkel személyesen be-szélhettem.

Norvégia természeti szépségeiből még na-gyon sokat nem láthattam, hiszen még csak a tengeri ut elején vagyok, de már az eddig ta-pasztalt dolgok is felülmúlták minden várako-zásomat. Főleg Göteborgtól kezdve gyönyörű-nél gyönyörűbb tájakon járok. A pompás feny-ves és lombos erdőkkel szegélyezett hegyek, a rengeteg sok tó, folyó és vízesés páratlanul szép tájképekbe olvadnak. 800—900, sőt 1000 méter magasságra felmegy a növényzet, ott kezdődik

Telefon 8.

Gyümölcs-szállításhoz való kosarakat nagyban és kicsinyben, friss töltésű mindennemű gyógy-és ásványvizeket csakis

JANKY ANTAL
utódánál szerezhet be.
Telefon 8.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 22.

Náray Lajos alelnök az ülést egynegyed 11 órakor nyitja meg.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után:

Elnök megemlékezik Jekelfalussy Lajos volt honvédelmi miniszter elhunytáról. Méltatja nagy érdemeit és indítványozza, hogy a Ház jegyzőkönyvileg fejezze ki részvétét és koszorút tegyen az elhunyt koporsójára. (Általános helyeslés.)

Elnök felolvassa a főrendiház által elfogadott törvényjavaslatokról szóló átiratot, melyek most már szentesítés végett a Felsőházhoz felterjesztettek. Jelenti továbbá, hogy Csuba István, Mannsdorf Géza báró, Beck Lajos és Ósffy Lajos képviselők több kevesebb szabadságot kérnek. Javasolja, hogy a kért szabadságot megadassék.

Eitner Zsigmond kéri, hogy a négy kérelemről külön-külön határozzanak.

Elnök magáévá teszi az indítványt. Jelenti továbbá, hogy husznál több képviselő a négy szabadságidő iránti kérelemre névszerinti szavazást, egyidejűleg azonban a névszerinti szavazásoknak hétfőre való elhalasztását kérte.

Elnök ily értelemben határoz.

Felolvassák azután az interpellációs könyvet, melybe a szerdai ülésről 6 és 4 új interpelláció van bejegyezve és pedig:

1. **Batthyány Tivadar** grófnak a szekszárdi gimnáziumhoz internátusnak való felállítására tárgyában,

2. **Ábrahám Dezsőnek** a csomagszállító részvénytársaság dolgában.

3. **Ugyancsak Ábrahám Dezsőnek** Vidra Imre letartóztatása,

4. és **Szmrecsányi György** gynek a pénzügyminiszternek a trafikokhoz intézett, állami sorsjegyek árusítására vonatkozó rendelete tárgyában.

Elnök indítványozza, hogy az interpellációkra 1 órakor térjen át a Ház.

a hó határa. Es tegyük hozzá, itt minden arány szokatlanul nagy. Svájcnak is vannak remek tája, gleccerei, vizei; de míg pl. a legnagyobb svájci gleccser, az Aletschgleccser is csak 10-12 km. hosszú, a norvégiai vadregényes Hardanger jökul, mely melett a krisztinánia-bergeni express szinte félóránál halad, megközelíti a 20 kilométert. Pedig ez még nem is a legnagyobb; van olyan, melynek kiterjedése 850 négyzetkilométer. A fentemlített vasuti vonalnál szebet eddig még nem láttam sehoh; a híres Hallingdalen vezet végig, felemelkedik a tenger színétől 1301 m. magasságra, a legbujább növényzetből az örökös hó hazájába.

Még egy szót az éghajlatról. Göteborgban és Krisztinánban határozottan nyomasztó hőségben volt részem. Az ember nem hinné, mily meleg klímája van a skandináv télsziget déli részének. Persze a növényzet is ennek megfelelő. Most tengeren ugyan nincs meleg, de az idő igen kellemes.

Bár norvégül nem tudok, némettel és főleg angoljal mindenütt boldogulok. Különbösen ezen nyelvnek alapján sokat megérték a norvég és az ezzel azonos dán nyelvből is.

Egyelőre ennyit. Nemsokára újból felkeresem soraimmal a »Tiszántul«-t.

Igen sokszor üdvözlök kedves Szerkesztő Urat az Atlanti óceán vizeiről

Dr. Pataky Arnold.

A Ház ily értelemben határoz.

Elnök: Következik a névszerinti szavazás Kun Béla szabadságidő iránti kérelme tárgyában. E őbb azonban 5 percre szünetet rendel el.

Szünet után

a Ház 113 szótöbbséggel megtagadta Kun Bélának szabadságidő kérelmét.

Következik a

véderőjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Andrássy Gyula gróf: A jelen törvényjavaslatot nem szavazza meg, dacára, hogy az előbbi véderőörvényt megszavazta. Felfogása ma is az a nemzeti követelések teljesítéséről, mint volt annakelőtte, midőn az 1899-i véderőjavaslatot megszavazta és jelen beszédében éppen azon okokkal kíván foglalkozni, amelyek arra bírják, hogy ezt a javaslatot ne szavazza meg.

Foglalkozik Apponyi beszédével, ismerteti a múlt küzdelmeit a véderő ellen és kijelenti, hogy ő már évekkal ezelőtt látta, hogy hovatovább a nemzeti követeléseket nem lehet mellőzni a véderő kérdés megoldásánál és ma is az az álláspontja, hogy nem lehet elzárkózni az elől a kívánság elől, mely ma a véderő kérdéssel szemben áll, hogy ugyanis azt követeljük, hogy hadseregünk a mi hadseregünk legyen. (Ugy van, ugy van! a baloldalon.)

Utal továbbá a Széll és Tisza kormányok bukására, megemlíti a november 18-iki eseményeket, amelyek a szabadelvű párt bukását okozták. A Tisza-féle választások után pedig — ugymond — az alkotmánypártnak erkölcsileg lehetetlen lett volna egyesülni a szabadelvű párt romjaival, mert ezen egyesülés ellen az ellenzék a legerősebb dühvel fordult volna. Ismerteti a legutóbbi kormány alakulást és azon nézetének ad kifejezést, hogy az ország és monarchia nagyhatalmi állása is megkívánja az ellenzék követeléseinek teljesítését. (Éljenzés és taps a baloldalon.)

Részletesen foglalkozik ezután a véderő nyelvi kérdéseivel. Ismerteti ennek keretében a nemzeti követeléseket és azt mondja, hogy a kérdés lényege, hogy a nemzet megértse a hadseregét. (Taps a baloldalon.)

A japánok példájára hivatkozik és ezzel párhuzamba állítja az orosz hadsereget. Kuropatkin azt mondta, hogy náluk mesterségesen kell ébren tartani a hazafiságot — nálunk pedig mesterséges eszközökkel lobasztják le ezt a nemzeti lelkesedést. (Nagy taps és éljenzés a baloldalon.) A választások eredménye nem fejezi ki a nemzet közhangulatát, mert nálunk a nemzet kis részének van választójoga s ezt a kis töredéket is könnyen befolyásolni lehet intelligenciájának hiánya miatt. Sehoh Európában nem oly hatalmas a kormány, mint nálunk s ez a hatalom érvényesült a választásokon. Ne gondoljuk tehát, hogy a nemzet izlését és álláspontját fejezte ki azzal, hogy a munkapártnak juttatta a többséget, hanem a kormány-párt győzelmének egyetlen oka a koalíció szétbomlása, a koalíció vezető tagjainak kölcsönös áskálódása. A véderő reformkísérletekhez fűződő nyomasztó kellemetlen emlékek megakadályozzák, hogy a nemzet rokonszenvevel forduljon a véderő javaslatához s ha a munkapárt a saját többségére hivatkozva tiltakozik a parlamenti kisebbség ellentállása ellen, akkor azt felelhetik a volt koalíció pártívei: Amikor mi voltunk többségben, miért nem respektálták tevékenységünk szabadságát?

Attérve a mai állapotokra, szemére veti a kormánynak, hogy küzdelmet folytat a hadseregért. Pedig sem a harcoképesség fejlesztése, sem egyéb viszonyok nem teszik szükségessé a véderőt. (Taps és éljenzés a baloldalon.) Egy

esetleges kompromisszum a király és nemzet között megoldhatná a kérdést e tekintetben is, de erre nincs egyelőre kilátás. Kétségtelenül elismert tény, hogy szükség van a hadsereg. Éppen úgy, mint az államnak szüksége van az adóra. De az is tény, hogy nem született még oly nemzet, mely szívesen fizetné adóját. A középut ott van, hogy vegyünk annyit, amennyit viszont szolgáltatni tudunk. Ha a mostani kormány teljesítette volna a kilences bizottság programjának hátrálékos pontjainak keresztülvitelét, akkor egy junktimmal elő lehetett volna segíteni a kérdés megoldását. De a mostani kormány a nagy többségére hivatkozva és támaszkodva erre a háta mögött álló erőre, azt hiszi, hogy keresztül viheti ezt a javaslatot. Pedig, aki ezt helyesnek tartja, aki ezen javaslatnak törvényerőre való emelkedéséhez kezdet nyújt, az árt a királynak és árt a nemzetnek.

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps a baloldalon. Ellentmondások a jobboldalon.

Felkiáltások jobbról: Ez a konzervencia! Szónokot számosan melegen üdvözlük.

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után áttértek az

interpellációkra.

Batthyány Tivadar gróf interpellációjára, Zichy János gróf kultuszminiszternek megnyugtató válasza után ugy Batthyány Tivadar gróf mint a Ház a miniszter választát tudomásul vette.

Szmrecsányi György kérte interpellációjának elhalasztását.

A Ház megadta az engedelmet az elhalasztásra.

Több interpelláló nem lévén jelen, az elnök az ülést fél 2 órakor bezárta.

Justh Gyula üdvözlése.

A nagyváradi 48-as párt távirata.

A nagyváradi függetlenségi párt szükségét látta, hogy a képviselőházban a véderő javaslatoknál folyó obstrukció felett véleményét nyilvánítsa s a törvényjavaslatot megbuktatni szándékozó ellenzéki pártokat üdvözlölje s ellenállásuk felett helyeslésének kifejezést adjon.

Az elnökség e célból tegnap estére összehívta a nagyváradi függetlenségi 48-as párt választmányát, amely egyhangulag, éljenzéssel fogadta az üdvözlésre indítványt s elhatározta, hogy Justh Gyulához, mint az obstrukció ellenzék vezetőjéhez üdvözlő táviratot intéz.

A választmány tagjaiból mintegy 25-en jöttek össze.

Az ülésen **Szokolay Tamás** elnököt. Szükségét látta — ugymond — a választmány összehívásának, hogy kifejezésre juttassuk, miszerint az ellenzék küzdelmét erkölcsileg mi is támogatjuk.

Elhatározni kéri, hogy a választmány az ellenzék, mely a katonai terhek növelését az ország érdekében megakadályozni törekszik, üdvözlölje, a legnagyobb ellenállásra kérje s Justh Gyulát üdvözlölje. Felkéri dr Adorján Emil, hogy az erre vonatkozó határozati javaslatot terjessze elő.

Dr Adorján Emil kijelentette, hogy nem volna értelme az indítványt bővebben indokolni. De mert a kérdés nagyon előtérbe tolt s oly nyilatkozatokat lehet hallani, hogy az ellenzék obstrukciója kért okoz az országnak, lázadás az alkotmány ellen s aláásása a parlamentnek, — kell hogy kifejezést adjon a párt

Ne féljen és ne rettegjen a kolerától, mert

Itt a király

legegészségesebb alkalikus baktérium mentes üdítő és borviz

KAPHATO MINDENÜTT.

meggyőződésének. Oly parlamentben, melyet a népakarata hozott össze, bűn lenne az obstrukció, de az olyan parlamenttel szemben, mint a mai, melyet milliós vesztegetéssel, erőszakkal hoztak össze, kötelesség az ellenállás. Ezért helyes, hogy a párt is hangoztassa szavát egy oly kormány ellen, amely nyár közepén, a sürgősség örve alatt együtt tartja a véderőjavaslatért a parlamentet, amely pedig Ausztriában nem sürgős. Azt vetik fel az obstrukció ellen, hogy a képviselőház meddő munkája naponta 9 ezer koronába kerül; de ez tévedés, mert a költségvetés egész évre van megállapítva, akár ülésen a Ház, akár nem. Am ha napi 9 ezer korona is a kár, akkor is hálásak lehetünk az ellenzék iránt, mert az új véderőjavaslatlaltal 25 ezer újut akarnak elvonni a munkától, ez pedig napi 100,000 korona kár. A dologgal tisztában vagyunk, mert a katonai javaslatok elleni harc már 10 éves és így betegezett dolog, visszatérés nincs. A támogatással a párt azt mondja ki, hogy dőljön el már végleg ez a harc, s azt akarjuk, hogy Magyarország sorsát ne idegenek, hanem Magyarország intézze. Mondják ki, hogy a 48-as ellenzékét örömmel, tiszta szívvel üdvözlők, munkájához kitartást, sikert kívánunk s erről Justh Gyulát táviratban értesítik.

A határozati javaslatot elfogadták, Sas Ede azon pótlásával, hogy a határozatot az ország összes 48-as függetlenségi pártjának megküldik.

A Justh Gyulához intézett üdvözlő sürgöny szövege a következő:

A nagyváradai függetlenségi és 48-as párt válaszmánya ma tartott ülésében egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy az országgyűlési függetlenségi és 48-as ellenzékét a véderőjavaslatok ellen való erélyes és határozott állásfoglalása alkalmából örömmel üdvözlő és a súlyos hadügyi terhek elleni parlamenti harcnak minden lehető eszközzel való folytatásában együttérzéséről, támogatásáról és bizalmáról biztosítja. Hazafias üdvözléssel a párt elnöksége nevében Szokoly Tamás, Adorján Emil.

A pénzügyi főtanácsos balesete.

Agyszélhűdés érte vizsgálat közben.

A nagyváradai pénzügyigazgatóság egyik legrégebb és legrokonszenvesebb tisztviselőjét Nagy Ignác pénzügyi főtanácsost súlyos betegség érte hivatásának teljesítése közben. Nagy Ignác pénzügyi főtanácsos négy nappal ezelőtt Belényesbe utazott, hogy ott az adóhivatalt és a járási számvevői hivatalt felülvizsgálja. Az adóhivatalban csütörtök este fejezte be a rovincsolást a főtanácsos és a görög katolikus püspökség kastélyába tért. Az adóhivatal vizsgálatában közben már rosszul érezte magát Nagy Ignác, azonban nem tulajdonított komolyabb jelentőséget a bajnak.

Alig kezdte meg a vizsgálatot a számvevőnél, mikor rosszul érezte magát fokozódásáról panaszkodott a főtanácsos, majd hirtelen megszédült és összeroskadt. A hivatal személyzete összehívott, már ekkor azonban Nagy eszméletlenül volt. Nyomban orvosot küldtek, akinek megérkezéséig élesztgetési kísérleteket végeztek a betegen. Dr. Schwimmer Márton orvos a vizsgálat foganatosítása után agyszélhűdést konstatait, amely azonban még akkor nem volt élet-

veszélyes. Fél órai kísérletezés után a beteg megmozdult, azonban a hozzá intézett kérdésekre zavaros teleteket adott, mindazonáltal annyira jobban lett, hogy segítséggel fel tudott állani. A szolgabíró és a járási számvevő karofogva vitték a beteget a görög kath. püspökség kastélyába, ahol az orvos ismét megvizsgálta.

A nagybeteg főtanácsos pénteken és szombat délelőtt még nem volt eszméleténél. Az orvos állandóan mellette tartózkodik. Tegnap délután némi javulás állott be a betegnél, azonban ebből semmire sem lehet következtetni. Az orvos véleménye szerint, ha újabb roham nem jön, esetleg kigyógyul betegségéből a főtanácsos.

Az esetről nyomban értesítették Nagy Ignác hozzátartozóit és a pénzügyigazgatóságot. A nagybeteg családtagjai még a pénteki nap folyamán Belényesbe utaztak s azóta állandóan a beteg ágya mellett vannak. Ha a beteg állapota megengedi, úgy Nagyváradra fogják szállítani.

Látogatás az új postán.

A régi épület és a távirtda.

Délelőtt 11 óra után jelenttem be látogatásomat Siket Traján posta- és távirtda igazgatójánál, aki a legnagyobb előzékenységgel fogadott s adott engedélyt arra, hogy a kerület új székházát, egyszersmint az ország legelső és legmodernebb postáját megtekinthessem. Délután 3 órakor jelentem meg az igazgatói szobában, ahonnan elindultunk a nagy utra, mely teljes 2 órát vett igénybe. Ez alatt a fárasztó, de minden részében igen érdekes ut alatt Siket Traján valóban lekötő szivességgel kalauzolt és ismertetett mindent, ahol csak megjelentünk.

Első utunk volt a régi épület, mely valóságos romhoz hasonlít. Régi gépek, ócska butorok, elvagdalt vezetékek mutatják a régi posta- távirtda és telefon helyét. Olyan ez a régi épület mint egy harctér, melyen a kor vívmányai és a fejlődés vívta meg hosszú év alatt csatáját. De menjünk innen s gyönyörködjük az új székházban. Első út az új palotában a távirtdára vezet. Hatalmas világos, szokatlanul tágas teremben vagyunk. Két oldalt asztalok, gépekkel felszerelve 34 gép van ebben a teremben, melyből azonban nem működik mind. A régi teremben 20 vonal volt. Míg a régi teremben valóságos vezetékhálózat borította a termet, addig itt egyetlen egy dróthuzalt sem látnak. Minden vonal az asztalok üres lábaiban van a gépekhez vezetve. Itt a főnök Witt Sándor, aki egy alig négyszög méternyi nagyságu asztalról uralja az összes vonalakat és ellenőrzi azok működését. Ebben a teremben csupa Morse gép van.

Innen egy kis terembe jutunk, ahol a legújabb találmányokkal tökéletesített Hughes gépek vannak. Az egyik gépen éppen most foglalkozik Rais Gedeon főműszerész. A gépet délelőtt léggöri villamosság támadta meg s egyelőre használhatatlanná tette.

Az előzékeny műszerész mutatja éppen a gép finom szerkezeteit, amikor a sürgöny-hordó Follert Károly főigazgató üdvözlő táviratát kézbesíti Siket Traján kerületi igazgatónak.

A táviratban az egész posta személyzetet

üdvözlő a vezérigazgató, majd Siket Trajának fejezi ki háláját és köszönetét azért, hogy ezt a nagyszabású művet megvalósította fáradhatatlan buzgóságával.

A távirtda helyiségeiből menjünk egy emelettel feljebb. Itt valóságos labirintja van a gépeknek. Ezt az emeletet kizárólag a gépek foglalják el. Itt futnak össze az egész várost behálózó huzalok, melyek oly bámulatos pontossággal és rendben vannak sorakoztatva, hogy pillanat alatt igazodnak el rajta a műszerészek. Az itt összegyűjtött huzalok száma 6000, melyből azonban jelenleg csak 2100 van bekapcsolásra felszerelve.

A telefon.

A gépterem már a telefonnak képezi egy részét és pedig a fontosabb részét. Itt a különböző szobákban nyertek elhelyezést a telepek, melyek külön fejlesztik a szükséges villanyt. Itt vannak a dinamógépek. Itt van egy kicsike, de igen érdekes gép, a morgó. Ha, tudni illik valamelyik előfizető beszéd közben megszakítanak a gép morgásszerű hangot ad a kagylóban, ami azt jelenti, hogy a megszakítás azért történt, mert a másik felet interurbannak vetették el, mely elsőbbséggel bír a helyiekkel szemben.

Egy másik teremben a kábel beosztások vannak, s ugyan ebben a teremben van a biztosító telep. A biztosító telep oly tökéletes, hogy az égiháborúk alkalmával is veszélytelené teszi a telefont. Tehát a jövőben a zivatar alkalmával is lehet beszélni.

Es most, minekutánna ebből a nagy gép rengetegből kiléptünk, menjünk fel a legfelsőbb emeletre a »Központ«-ba. Ugyanolyan nagyságu teremben vagyunk, mint a távirtda. Ez jobban érdekli a közönséget, mert hiszen ma már az élet lázas forgatagában a mai ember oly szorosan össze van nőve a telefontal, hogy nélkülük nem tud meglenni.

Néma csend van a teremben, még a saját lépteink zaja is elvész a linoleum behuzaton. Első tekintetre szemünkbe tűnik két hatalmas szekrény alakú gépezet. Itt fut össze az összes telefon huzal. Praktikus barna színre van festve ez a két gép tele apró vezetékek kapcsolólóyukkal. Mintha valami szeszélyes kéz játszana velünk, a barna szekrényen apró szentjános bogárkák csillogására emlékeztető lámpák gyúlnak ki. Az egyik fehér, a másik piros, míg a harmadik zöld. Minden lámpának más és más jelentősége van. Ha egy előfizető jelentkezik nyomban kigyul a fehér lámpa és a központ kapcsolja a két számot. Ugyan ebben a teremben van a néma váltó. Ezen a váltón minden előfizető be van kapcsolva. Itt kapcsolja egy kezelő a vidéki jelentkezőknek a helybeli számokat.

Menjünk a kisterembe. András István rendező fogad bennünket és mutatja be a telefon központ lelkét. Ebben a kisteremben van az igazi munka. Itt van az interurban, a bejelentő és a törvényhatósági távbeszélők nagyváradai központja. Itt már nemcsak a gépeken dolgoznak, de írásbeli munkákat is teljesítenek. A kezelők előtt igen elmés szerkesztő óra van, melybe papír lapok vannak beillesztve és automatic mutatják a beszélgetés tartamát.

Ennyit a gépekről, s most térjünk át azokra, akik ezt az óriási gépezet halmazt oly pontosan vezetik és bonyolítják le a folyton fokozódó forgalmat.

A telefonkezelésnél a személyzet száma 40, melynek nagyrésze nő. Van három férfi, akik a rendezői hivatást töltik be. A beszélgetéseket a nők bonyolítják le. Minden nőnek 150 száma van, tehát több, mint a régi központban volt. Ez azonban nem esik az előfizetők rovására, mert az új gépekkel sokkal gyorsabban megy a forgalom leboayolitása, mint a régiek.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-fele

Használata valódi áldás gyomorba-josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben.

kel. A nehezebb munkahelyeken természetesen 80-90 száma van csak a kezelőnek, de ez is épen elég ahhoz, hogy minden idejét lekösse.

Az előfizetők azonban korántse gondolják ám azt, hogy most már pillanat alatt kapnak kapcsolást, mert csakis olyan gyorsan kapják meg a kívánt számot, amilyen gyorsan a kezelők ideje és ereje megengedi. Mert p. o. tegyük fel, hogy egy kezelőnél 20 lámpa gyul ki. Bizony míg a sorrendben 20-ik kapcsolására kerül a sor egy kis türelemre van szükség, amit azt hisszük, az ideges közönség meg fog hozni, mert ellenkező esetben a saját naivitását árulja el. Minden esetre kifogás alá esik az is, mint azt Siket Traján igazgató is kijelentette, hogy az előfizetők nem gondolozzák kellőleg a gépeket. Raktárakban helyezik el, ahol por, szemét lepi a gépet, ami bizony ártalmára van. Aztán meg, ha egy kissé várakoznia kell az előfizetőnek, vegye tekintetbe, hogy a kezelésnél nők vannak, akiknek erejük és idegeik roppant fárasztó munkát végeznek, hogy a közönség kívánalmainak eleget tegyenek.

A nők minden nyolc napban éjjeli szolgálatot tartanak, ami azt jelenti, hogy este 8 órától másnap reggel 7 óráig teljesítenek szolgálatot, minekutánna már előzőleg reggel 7 órától déli fél 2 óráig voltak szolgálatban. Szóval nehéz helyzetük van a kezelőknek. Ezt különben elismerte a vezetőség is és Siket Traján figyelmességéből gondoskodás történt a személyzet pihenéséről is. Az épületben a kezelők pihenésére külön szobák vannak berendezve. Nyáron virágos erkélyeken szivhatják egy fél órára a szabad levegőt a kezelők.

Menjünk tovább, mert még sok minden látni való vár reánk, ezekről ugyancsak röviden szólunk. A telefon terem mellett van a nyilvános telefonállomás. Ez még csak ideiglenes, mert később a közönség kényelmére a földszinten fogják elhelyezni, még pedig a jelenlegi egy fülke helyett hármat.

Az épület beosztását innen a második emeletről láthatjuk át legjobban. Nagy előrelátással készült minden része az épületnek. Az udvar fákkal és virágokkal lesz beültetve, ami a jelenlegi kaszárnya benyomást megfogja változtatni. A lépcsőkön lehaladva a pincékbe jutunk. Itt vannak a légfűtéshez szükséges gépek, műszaki raktárak. Itt bebarangolva minden részét a pincéknek, lájuk legjobban az épület nagy arányait, annak gazdaságos beosztását s egy pillanatra koncentráció akarjuk magunk előtt mindazt, amit két teljes órán keresztül láttunk, kalapot emelünk Siket Traján postaigazgató előtt, akinek köszönhetjük a mai kornak megfelelő kerületi posta központunkat. Büszkék lehetünk az új palotára és annak felszereléseire, mert egyedül áll az egész országban.

Az az idő azonban, amikor ellehet mondani, hogy teljesen kész van az új posta, csak novemberben lesz. Addig ugyanis mindég lesz dolguk a munkásoknak. Hiszen még hátra van a régi postaépület átalakítása is, pedig itt is nagyszabású munka vár elvégzésre. Ide jön ugyanis a posta kezelés, a pénztár helyisége.

Uj lesz még a fentiekén kívül az is, hogy ezentul táviratot és ajánlott levelet egész éjjel lehet majd feladni. Ez azonban még körülbelül annyi időt vesz igénybe, mint amennyit a telefonelőfizetők új gépeinek elhelyezése igényel.

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruháza
ozégnél kaphatók.

115 A

Megölték a korcsma előtt.

Mert nem fizetett nekik pálinkát.

A testet és lelket ölé pusztító alkohol ismét véres áldozatot követelt magának. Négy belényesi parasztember a pálinkától feldühödve, agyonütötte Siroki Györgyöt azért, mert nem fizetett nekik pálinkát. A brutális és véres esemény nagy izgalomban tartja Belényes városát, ahonnan a következő részletes tudósítást közlik velünk:

Kranyil Ferenc korcsmájában volt tegnap Siroki György, ahol magánosan, csendesen idogált. Később betért a korcsmába Kálló Vince, aki Siroki György mellé telepedett. Eleinte békésen beszélgettek, később azonban Kálló Vince gorombáskodni kezdett, azt követelte a társától, hogy vegyen neki pálinkát. Siroki erre nem volt hajlandó, hanem szépen kitéssékelte az okvetetlenkedő, izgága embert a korcsma helyiségéből.

Ez azután hazament, ahol elbeszélte a történeteket Kálló Balásznak, Kálló Gyulának és Kálló Kalocsán Ferencnek. A négy ember bosszútól forrva ment vissza a korcsmába. Előbb azonban kaszákkal, vasvillával és botokkal fegyverkeztek fel.

A korcsmában úgy tettek, mintha Siroki ott se lett volna. Gyors egymásutánban üritették ki a gyilkos alkohollal telt poharakat. A pálinka még jobban igerelte bosszura éhes dühüket. Alig várták, hogy Siroki elmenjen.

Ez nemsokára be is következett. Siroki fizetett és gyanútlanul távozott a korcsmából, mit sem törődve a részeg legényekkel. Azonban alig tette ki a lábát a korcsmából, a négy ember utána lopódzott s egyik hátulról hatalmas ütést mért a szerencsétlen ember fejére, aki azonnal összeesett. Azután miud a négyen ütni kezdtek s eszméletlenül, félholtan hagyták ott az uton.

A járőrök akadtak rá, azonnal orvosért küldtek, de nem lehetett rajta segíteni. Borzalmas sebeibe reggelre behalt.

A csendőrök a négy gonosztevőt letartóztatta.

A kánikula áldozatai.

Két ember napszúrászt kapott.

A nagy forróságnak, a kánikulai hőségeknek tegnap két áldozata volt Nagyváradon. A nagy hőségtől két fuvaros ember napszúrászt kapott. A kánikula áldozatait szállították a biharmegyei közokórházba, ahol az orvosok a két szerencsétlent ápolás alá vették. Az egyik sérült esés közben kulcsont-törést szenvedett s így gyógyulását ez is megnehezíti.

Tegnap délben fél 1 órakor a mentőállomásra az a telefon értesítés érkezett, hogy a Nagypiac téren egy ember leesett a szekérről és súlyosan megsérült. A hír vétele után a mentők azonnal kivonultak a szerencsétlenség színhelyére, ahol egy szekér mellett egy eszméletlen állapotban levő embert találtak, akinek fején nagyobb zúzódás volt.

A mentők azt hitték, hogy valami súlyosabb mérgezési esetről van szó s így a sérült testrészeket be sem kötözték, hanem a sebesült kocsira téve, sebesen vágatva, szállították a biharmegyei közokórházba. Az ügyeletes kórházi orvos Roskopf Béla dr azonnal ápolás alá vette a beteget, akit csak hosszas élesztgetés után tudtak eszméletre téríteni. Az orvos súlyosabb természetű napszúrászt állapított meg.

A szerencsétlenségről a kórház vezetősége telefonon értesítette a rendőrkapitányi hivatalt, honnan Krahm László rendőrtisztviselő kiment a közokórházba, kihallgatni a sérültet. A beteg elmondta, hogy Király Károlynak hívják s tegnap a Nagypiacra hajtott kocsiját, egy üzlet előtt le akart szállni a szekérről, amidőn egyszerre megszédült. . . . Hogy azután mi történt, azt nem tudja.

Király Károly zúzódásai nem nagyon súlyos természetűek, de a napszúrás annyira megviselte a szerencsétlen ember szervezetét, hogy felgyógyulása legalább 6 hetet vesz igénybe.

A másik szerencsétlenség a vízműtelepnél történt és sérültje ugyancsak fuvaros ember. Blásty Ignác fuvaros tegnap déli egy órakor a vízműtelepre hajtott kocsijával s ép megakart állítani lovait, a midőn erős szédülés fogta el és lezuhant a kocsiról. A szerencsétlen ember fejével lefelé fordult le a szekérről s esés közben vállá a kocsikerekeire zuhant. Az erős ütődés folytán Blásty Ignácnak eltörtött a kulcsontja.

A vízműtelepről telefonon értesítették az esetről a mentőket, akik a súlyosan sérült embert a biharmegyei közokórházba szállították. A kórházban az orvosok megállapították, hogy Blásty igen súlyos természetű napszúrászt kapott s ennek következtében szédült le a szekérről.

A szerencsétlen embert megoperálták. Felgyógyulásához kevés a remény.

Gyilkosság a szőlőhegyen.

A vadházasság vége.

Borzalmas gyilkosság történt tegnap délután fél három órakor a nagyváradi szőlőhegyen, a törökmerő-völgyben. Egy vasuti kocsirendező leszurta vadházastársát, akivel az utolsó időben sehogysem tudott összerúgni. A szurás halálos volt, az áldozat pár perc alatt kiszívódott. Az esetről következőket jelenti tudósítónk:

Ambrus Pál, 25 éves magyar államvasuti kocsirendező, két esztendő óta vadházasságban élt Keserü Máriával, akivel a szőlőhegyen levő törökmerő-völgyben béreltek lakást. Pár hónapig békességben éltek, de csakhamar ráuntak egymásra s azóta napirenden volt a vadházások közt a veszekedés.

Ambrus szerette volna elhagyni az asszonyt, de az semmi áron sem akart a különválásba beleegyezni. A férfi ezek után bütlenséggel vádolta a nőt s nem egyszer megötrént, hogy a veszekedés hevében tettelegesen bántalmazták egymást a vadházások.

Tegnap délben Ambrus Pál, a szolgálatból hazamenve, ebédhez ült, de még le sem nyelte az utolsó falatot, már kiütközött a perlekedés közte és Keserü Mária között.

A férfi szidta a nőt, mint a bokrot s az asszonynak is jól pergett a nyelve s szó szót követett. Mikor már mindketten kifáradtak a pereskedésben, tettelegességre került a sor s ennek hevében Ambrus Pál felkapott egy nagy konyhakést és azzal Keserü Máriát szíven szúrta.

A szerencsétlen asszony két percnyi vonaglás után — meghalt.

A házbeliék a gyilkosság után a biharmegyei közokórházba siettek, honnan Roskopf Béla dr ügyeletes orvos a gyilkosság helyszínére hajtatott. Az orvosnak azonban már nem akadt semmi dolga, mert már csak a beállott halált konstatálhatta.

A gyilkost Szántó Ferenc hegyőr elfogta s bekísérte a rendőrkapitánysághoz, ahol kihall-

gatás után letartóztatták. Az esetről értesítették a királyi ügyészséget és törvényszéki vizsgálóbírókat, akik a helyszíni szemle megejtése végett kimentek Ambrus Pál lakására.

A helyszíni- és hullaszemle után a holttestet kiszállították a hullaházba, ahol a királyi törvényszéki orvosok ma fel fogják boncolni.

A rendőrség a nyomozás befejezése után a gyilkost át fogja kísértetni a királyi ügyészség fogházába.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Papp Miklós miniszteri tanácsos, királyi pénzügyigazgató hat heti szabadságra ment s ez idő alatt a királyi pénzügyigazgatóságot Eisenlohr Ulrich királyi tanácsos, pénzügyigazgató fogja vezetni. Papp Miklós szabadságidejét birtokán, Magyarbóros borsárdon fogja tölteni.

* **Rimler Károly polgármester Kreutzenben.** Rimler Károly Nagyváradi város polgármestere ma kezdi meg hat hétre terjedő szabadságát s Kreutzenbe utazott. Távollétében Bordé Ferenc főjegyző vezeti a város ügyeit.

* **Nagyváradiak Norvégiában.** Nagyváradról most ketten időznek Norvégiában és pedig anélkül, hogy egyik a másiknak ott tartózkodásáról csak sejtelemmel is bírna. Egyik sem gondolta az utiterv elkészítésénél, hogy lesz még egy ilyen vállalkozó szellemű utas s elindultak, a nélkül, hogy a másiknak hasonló szándékát ismerték volna. A két nagyváradi, akik ebben a kánikulai hőségben Norvégia gyönyörű tájaiban gyönyörködnek, dr. Pataky Arnold theol. tanár és dr. Krüger Jenő ügyvéd. Dr. Pataky Arnoldtól tegnap kaptunk igen érdekes levelet, melyet lapunk mai tárcarovatában közlünk.

* **Az argentinai husbehozatal.** A miniszterelnöki palotában tegnap délután Héder-vary Károly gróf miniszterelnök, Lukács László kereskedelmi miniszter és gróf Serényi földmívelésügyi miniszter az argentinai husbehozatal ügyében miniszteri értekezletet tartottak.

* **Jekelfalussy meghalt.** A koalíciós kormány volt honvédelmi minisztere, Jekelfalussy Lajos nyug. tábornagynagy, tegnap reggel a lonti birtokán meghalt. Az elhunyt sokat betegeskedett az utolsó időkben s így a halálhír nem jött váratlanul. Jekelfalussy, aki katonai pályáját a magyar honvédségnél kezdte, fényes karriert futott meg s minden magas állásában, még amikor Bécsben a közös hadügy-minisztériumban teljesített is szolgálatot, megmaradt jó magyarnak. Ennek az erős hazafias érzésének köszönhető, hogy a koalíció kormányrajutásakor a nemzet vezérei őt igyekeztek honvédelmi miniszterül megnyerni s mert a kitűnő katona kedves embere volt a királynak is, megtörtént a kinevezése. A parlamentben is, amelynek kormánya bukásáig tagja volt, mindenki szerette a joviális öreg urat. Még miniszter korában a király Jekelfalussyt tábornaggyá nevezte ki s ezzel a legmagasabb katonai ranggal vonult vissza a magánéletbe Lontóra, ahol most meghalt.

* **Földrengés Réven.** A vaskóhi járásban tartó földrengés utó hullámai a révi barlangban is érezhetőek voltak, a barlang egyrésze összeroppedezett, a turisták nem mernek a barlangba be menni.

* **Két új páholy a színházban.** A Szigligeti-színháznak egyéb hibái mellett, egyik nagy baja, hogy rendkívül kevés benne a páholy. Nagyváradnak főleg páholy és karzati közönsége van s így a kevés páholy mellett igen sok előkelő család kimarad a színházból. Már különböző tervek merültek fel, hogy miként lehetne a páholyokat szaporítani. A városi tanács tegnapi ülésén Rimler Károly polgármester vetette fel az eszmét, hogy a földszinti bejárók mellett, ahol most a tűzcsapok vannak elhelyezve, két oldalon egy-egy páholyt kellene berendezni. A városi tanács helyeselte a tervezetet s megbizta a város főmérnökét, hogy a két páholyra készítsen tervet és költségvetést.

* **Debreceni tanítók Nagyváradon.** A debreceni témpári ssakiskola tanítói hosszabb tanulmányutra mennek. Utbaejtik Nagyváradot is s július hó 25-én 30 tanító városunkba érkezik. Megtekintik a nagyváradi gyárakat és nagyobb ipartelepeket, valamint a város nevezetességeit. Rimler Károly polgármester intézkedett a vendég tanítók ellátására és kalauzolására nézve.

* **Uj polgári fiúiskola Olasziban.** Mint említettük, Nagyvárad város községi iskolászeke előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy a községi polgári iskola tuizsufaltsága miatt két új osztályt kell felállítani s javasolja, hogy az új I. és II. osztályt Váradi Olasziban, a Réten levő községi elemi fiúiskolában állítsa fel a város s ezáltal vesse meg az alapját a második községi polgári iskolának, amelyre nagy szükség van. A város tanácsa tegnap foglalkozott a kérdéssel s a két osztály felállítására iránt előterjesztést tett a törvényhatósághoz. A 3. és 4. osztály felállítását azonban csak akkor szándékozik a tanács felállítani, ha ahhoz a miniszter kellő évi segélyt biztosít.

* **Vasuti szerencsétlenség a velencei pályaudvaron.** Tegnap este 10 órakor Lovász János, Kóczián János, Ádám János műtrágyagyári munkások a velencei pályaudvaron mentek keresztül, amikor a Kolozsvár felől jövő személyvonat elütötte őket, a három ember súlyosan megsebesült. A mentők beszállították őket a biharmegyei közkórházba. A három munkás sérülése súlyos.

* **Rabiczfalgyár Nagyváradon.** Incze Lipót mérnök vállalkozó nagyszabású gyártelepet szándékozik Nagyváradon létesíteni, amelyet Salgó-rendszerű rabiczfalak készítésére rendezne be. A gyártelep céljára 3000 négyszögletes területet kér Nagyvárad városától és pedig az össi-téren, a thermo-chemiai gyárnak adott terület mellett. Nagyvárad város tanácsa elvben hajlandó a kért területet átadni, azonban a tervek bemutatását kívánja, mielőtt határozna a kérdésben.

* **A villamos vasut közlekedése.** A Nagyváradi városi vasut üzemeltetése értesíti a t. közönséget, hogy a Kolozsvári-utcán folytatott csatornázási munkák miatt július 24 től kezdve a villamos személyforgalomban, a Szt. László tér és Templom-tér között közlekedő ingakocsik járatását bizonytalan időre beszüntetjük, úgy hogy ezen a vonalon csak a Nagyváradi p. u. és Nagyvárad-velencei p. u. között közlekedő villamos kocsik fognak a forgalomba maradni, vagyis a villamos kocsik 10 percnként fognak közlekedni. A Nagyváradi városi vasut üzemeltetése.

* **164 korona egy négyszögletes terület.** Dr. Illés István ügyvéd megvásárolta a Széchenyi-téren levő óriási Piatthy-teleket s a t. öt részre akarja parcellázni. Egy részt az Osztrák-Magyar Bank vette meg. A város

azonban Verbőczy utcát kiakarja szélesíteni s úgy engedi meg a parcellázást. Dr. Illés István felajánlotta a városnak az utca kiszélesítéséhez szükséges területet négyszögletenként 164 korona összegért.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Kelemen András detektív 18 éves fia: Kelemen József tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt. Temetése hétfőn délután lesz.

* **Ninos viz a hadapródiáskolában.** A nagyváradi honvéd hadapródiaskola parancsnoksága beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben panasolja, hogy az iskola II. és III. emeletén a vízvezeték nem ad elég vizet s a csapokból alig csepeg a víz. Tűz esetén a legnagyobb veszedelem állana be, mert nem volna az oltáshoz víz. A főmérnök alig két napja tett jelentést, a vízvezeték oly bőven adja a vizet s locsolócsapokat kell állítani, hogy a vízvezetékkel locsoljanak, most pedig bizonyára félig el van zárva a telep mellett levő főelzáró.

* **Adótárgyalások.** Holnap hétfőn kezdődnek a III-ad osztályu keresetadó tárgyalások, amelyek most nem a Tisza Kálmán téri leányiskolában, hanem a városházban lesznek megtartva. Olasz városrészi polgárainak adó-kivetésével kezdik meg a munkálatokat. A kincstár képviselőjében Maros Gábor pénzügyi titkár jelenik meg. A jegyzőkönyvet Asmány Zoltán vezeti.

* **Letört virág.** Sulyos csapás érte Halmos András újvárosi róm. kath. tanítót s ne-jét szül. Szabados Margitot. Rajongásig szeretett kis fiok: Bandika tegnap reggel elhunyt. A bánatos szülőknél kívül tekintélyes számú rokonságot borított szomorúságba az alig másfél hónapos kis csecsemő halála. Temetése ma, vasárnap délután fél 5 órakor lesz a Pável-utcai 9. számú gyászszobából.

Gyermekek székrekedése esetében a valódi Ferencz József-keserűviz a legjobban használható! Enyhe ízénél fogva tisztán is szívesen megisszák azt az 1 deciliternyi mennyiséget, amire szükségük van. Nagyon kényes gyermekeknél gyengén meg is cukrozható és kevés citrommal is keverhető. Gerhardt tanár, a híres berlini gyermekorvos írja: A természetes »Ferencz József«-vizet gyakran rendelem és mindig pontos és kielégítő eredményel. — A jobb fűszerüzletekben, valamint az összes gyógytárakban árusítják. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapesten van.

* **Félholtra vert falurossza.** Tegnap reggel egyik mezőtelegdi községi rendőr, Mezőtelegdi határában, egy árokban találta Gangos János mezőtelegdi legényt, aki eszméletlen állapotban feküdt, fején súlyos sebekkel és zúdásokkal. A községi rendőr, két gazdaember segítségével a község házára vitte a félholtra vert fiatal embert. Grünbaum Ignác dr. orvos kimosta és bekötözte a sérült sebeit, de mivel Gangost nem lehetett eszméltre téríteni, a körorvos rendelkezése a községi előjáróság beszállította a biharmegyei közkórházba. Gangos János fején több súlyos seb van s ákapcsa teljesen össze van roncsolva. A mezőtelegdi községi előjáróság értesítése szerint Gangos valóságban réme volt Mezőtelegdnek, aki nemcsak verekedett a korcsmákban, hanem a más ingóságait is veszélyeztette. Ő volt Mezőtelegdi falurossza. A telegdi előjáróságnak és csendőrségnek az a gyanúja, hogy Gangost haragosai éjszaka meglesték s a határba hurcolva agyon akarták verni, hogy ne veszélyeztesse többé a község közbiztonságát. A félholtra vert falurossza, eddig még nem tért magához s így Kráhm László rendőrtisztviselő nem

szudta az esetre vonatkozólag kihallgatni. Gangos János sérülése, bár nagyon súlyos ugyan, de nem életveszélyes. A mezőtelegi csendőrszakszervezet az iránt, hogy kik verték meg ilyen súlyosan a falu rémét.

x Vadászok figyelmébe. Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporfűrésztel. Telefon 269.

*** A jogi oktatás és vizsgák reformja.** Jelenleg ez a kultuszterület legégetőbb és leggyorsabb megoldást követelő problémája. Hogy a szükséges reformterv kivitelezése gyorsan történhessen, annak rendeleti úton való életbeléptetésére is megkapja a miniszter a felhatalmazást.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Abból rövidesen törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát hátralékos jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga ügyvédi) vannak, — saját érdekében siessenek, mert minden napnyi késedelem esetleg helyrehozhatatlan hibáknak, önvadnak lehet előidézője. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem mindazon jelöltek, akiknek jogi vizsgájuk (szigorlat, ügyvédi) van hátra, egzisztenciájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátralevő vizsgáikat letegyék. Aki csak teheti fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. A jogi vizsgák letétele c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3. 402

*** Anna bál a Püspök-fürdőben.** A régi kedves Anna-bálok még emlékeztetnek az óregek előtt, mikor a Püspök-fürdőt nemcsak Nagyvárad és Bihar megye, hanem a szomszédos megyék szépei is tömegesen keresték fel. Ezt eleveníti fel most Kernács János a Püspök-fürdő derék bérletje. A Püspök-fürdő most még kedvesebb, szebb, mint hajdan s Kernács János nagy előzékenységgel gondoskodik vendégeinek kényelméről. Ez évben már igen szép előkelő mulatság zajlott le a pompás fürdőben: az ifjúság és a kir. tábla bírói karának kedves mulatsága, amelyen Nagyvárad előkelősége egy nagy számban volt jelen s a legnagyobb elismeréssel honorálták Kernács János mindenre kiterjedő figyelmét. Július 26-án pedig igen sikerülten igérvék Anon-bál lesz a Püspök-fürdőben. A kitűnő fürdőben különben jelenleg igen sok vendég van, akiknek névsora a következő:

Plesz Mátyásné urad. intéző neje és leánya Hagymádfalva. Nagy Miklós földbirtokos és családja Nyiracsád. Dr. Nádudvary Jenő ügyvéd és családja Szilágysomlyó. Reichard Dezsőné kereskedő neje és családja, Nagyvárad. Lukács D. Dániel hírlapíró neje és leánya, Budapest. Krausz Mór földbirtokos és neje, Debreczen. Rosen Merey Gizella magánzó, Debreczen. Algay Vilmos kir. ügyész és leánya, Miskolc. Özv. Algay Ferencné magánzó, Nagykálló. Mihályházy Kálmánné tvszki bíró neje, Nagyvárad. Gólya Béláné posta felügyelő neje és családja, Nagyvárad. Pásztor Ferenc tkpt. igazgató és családja, Nagyvárad. Dr. Grósz Árminné orvos neje és családja, Bihar-keresztes. Dr. Barna Árminné orvos neje és családja, Nagyvárad. Veress Sándor körjegyző és neje, Szalárd. Bardon Ferencné urad. építész neje és családja, Nagyvárad. Miholecz Lajosné kocsiigártó neje, Nyiregyháza. Szongot Józsefné gőzmalom tulajdonos, Tasnád. Sárkány Bernátné és leánya, Szeged. Berkes Mórné és családja, Nagyvárad. Hagymási Mórné magánzó, Nagyvárad. Kiss Sámuelné földbirtokosné, Szentés. Szilvássy Ferencné utazó neje és fia, Budapest. Weisz Dávid kereskedő és családja, Debreczen. Nyiry Lajos közs. bíró és neje, áll. óvónő, Karczag. Brüll Károlyné keresk. neje és családja,

Szilágysomlyó. Sz. Kocsis János és családja, Nagyvárad. Özv. Müller Salamonné magánzó, Nagyvárad. Jakobovits Manó és családja, Nagyvárad. Ehrlich Sándorné földbirtokosné, Tiszaroff. Ujváry József nagykereskedő és családja, Nagyvárad. Grimm Jakabné földbirtokosné Szarvas. Szabó György és neje magánzó, Nagyvárad. Vajda Mihály áll. tanító és neje, Tatrang. Özv. Pollák Jánosné magánzó, Nagyvárad. Virágh László fővárosi tanító, Budapest. Özv. Fecher Mórné magánzó, Miskolc. Székely József fogymn. tanár és családja, Karczag. Dubay Emánuelné kereskedő neje, Székelyhid. Gulácsy Kálmánné földbirt. neje, Csokaly. Konecsny Jánosné polg. isk. igazgató, Szilágysomlyó. Dömsödy Ferencné hivatalnok neje, Debreczen. Politzer Jakab magánzó és neje, Nagyvárad. Megyaszay Gyula ref. lelkész és családja, Kunmadaras. Bor Aron kereskedő, Sarkad. Weinblum Ignácné kereskedő, Zsáka. Klein Albertné czimfestő neje és családja, Nagyvárad. Csánky Benjámin ref. lelkész és családja, Szeghalom. Zsemle Istvánné vasutas neje, Szolnok. Adler Béláné kereskedő neje, B.-Ujfalu. Friedmann Jakab rabbi és neje Bihar-Udvári. Fried Jakab főrabbi és neje, Tiszalök. Schönberger Árminné nagykeres. neje és családja, Nagyvárad. Kató János kir. járásbíró és családja, Székelyhid. Hajdu János városi főszámvevő és neje, Makó. Fehérvári Antalné és Reisz Miksáné, Budapest. Ruff András földbirtokos, Tasnád. Riegel Károlyné főpincér neje, Budapest. Kukla Istvánné és Molnár Józsefné, Gyula. Riedl Sofie nevelő, Debreczen. Balla Károlyné francia tanítónő, Debreczen. Steiner Ferencné kereskedő neje, Monospetri. Scheiner László iparos és családja, Tasnád. Weisz Ignácné kereskedő neje, Kis-Sebes. Dr. Jékel László orvos és családja, Nagykároly. Weisz Józsefné vendéglős neje, Csucs. Andó Endréné építész neje, Csaba. Böszörményi Lajos ref. esperes, Szalonta. Böszörményi Géza tanár és neje, Szalonta. Dr. Pajor Kálmán kir. ítélőtáblai bíró és családja, Nagyvárad. Dr. Pálffy Gyula ügyvéd, Margitta. Göndöcs Lászlóné kir. járásbíró özvegye, Nagyvárad. Göndöcs Irén és fiai Nagyvárad. Marjai Albert földbirtokos, Bihar. Fischer Márton kereskedő és családja, Nagyvárad. Kis M. Sándor földbirtokos és családja, Szeghalom. Özv. Krepsz Miksáné kereskedő, Szentjános. Kacsó Gedeon iparos és neje, Szatmár. Nagy István és neje földbirtokos, Békés.

*** A Dr. Richter-fele Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, eszuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és úvegekben: 4 K — 50, K 140 és K 2. — a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-fele Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

*** Kiadó lakás a kamara épületében.** A kereskedelmi és iparkamara székházában egy 4 szoba, konyha s mellékhelyiségekből álló lakás a f. évi november 1 től kiadó.

*** Kovásznai Horgász** viz hirdetésre felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét, mely ásványviznek a fogyasztása sok betegségben enyhítőleg hat a szervezetre.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butordarabok avagy egész lakásberendezések, iparművesi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK** cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a holdogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb legegyszerűbb ::

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utóda).
Csengeri-utca 27. szám.

x Cséplőgépekhez előírásnak megfelelő mentőszekrények, kötszerek és mindennemű gazdasági cikkek legolcsóbban az **Ujvárosi drogeriában** Sas palota szerezhető be.

Kolosváry Sándor
ékszerész, arany és ezüstműves üzletét
folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

FLEGMAN
grenadinjai
a legszebbek és legjobbak.

Törlesztéses kölcsön:
Feltételek:
Teljes folyóam
5.65 annuitás.
LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad. Lévy-palota,
Eszredévi emlék tér sarok.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhivom figyel-
müket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Siessünk Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

ki lettár miatt nagy occa-
siót rendez, hol a következő cikkek
kerülnek olcsón eladásra.

Mosó grenadinok, batistok, selymek,
pouplinok, ruhavásznak, francia delainok,
ruha diszek és még sok más itt fel nem
sorolt cikkek. — Most sok pénzt meg-
takaríthatunk, ha menyasszonyi kelen-
gyénket itt vesszük.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő**
hiteol. könyvtárát míg a készlet tart olcsón ki-
árusítom. Benkő A. könyvkeres. Rákóczi-ut
10. sz.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-
mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy
a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy
választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi
céggel felveszem a versenyt, ugyisintén az előállít-
ásban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó mun-
kát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését,
épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári be-
rendezések és butorok festését, ker. butorok
zománcozását és porcellán utánzást. Vidék
megrendeléseket a legpontosabban készítek

358

Tisztelettel
Czapfalvi József.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: d. u. Erdészleány; este: Ba-
buska. (Fedák Sári bucsuja.)

Hétfő: Erred apja (Vendrei Ferenc és Ta-
polczai Dezső vendégfellépése.)

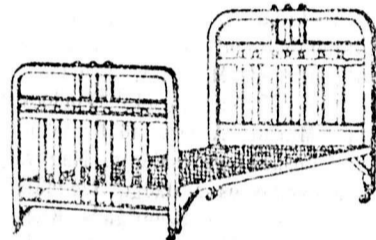
Kedd: Erred apja (Vendrei és Tapolczai
vendégfellépése.)

Szerda: Nincs valami elvámolni valója
(Vendrei és Tapolczai fellépésével.)

Luxemburg grófja. Tegnap utolsóelőtti
állomásához érte el Fedák Zsuzsa nagyváradi
diadalaik sorozata. Luxemburg grófjának
címszerepét játszotta el azzal az utólrhetetlen
eleganciával, mely csak az ő sajátja. A közön-
ség ki nem fogyott a tapsokból, kihívásokból,
ujrázásokból. Az itteni szereplők is mindenben
kifogástalan művészettel járultak az összjáték
kiválóságához.

Zsuzsa bucsuja. Ma este fejezi be nagy-
sikerű vendégjátékait Fedák Sári a Szigligeti
színházban. Utolsó fellépése a »Babuska«-ban
lesz, megismétli azt az alakítását, amit a múlt
héten olyan hatalmas sikerrel mutatott be a
nagyváradiaknak. A mai bucsuelőadásra már
csak néhány páholy kapható.

Vas és rézbutor

nyári rakatári

Székényágy 3 matraccal 20 korona

Sodrenybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

IRODALOM.

A »Vasárnapi Ujság« július 23-iki száma
valóságos illusztrált krónikája az elmúlt hének.
Kiválóan sikerült fényképfelvételek mutatják be
a közelmúlt napokban fölavatott hajmáskéri
tüzérségi telepet és a fölavató ünnepet, több
képet közöl a miniszterelnök látogatásáról,
melyet a földrengés által sújtott Kecskemét
városában tett, egy szép képsorozat a múlt va-
sárnapon terült régi hírű gajnai leányvásárról
stb. Az olvasnivalók közt találjuk Szabó Eodre
költészetét, Kaffka Margit új regényének foly-
tatását, Garvay Andor novelláját, Bárony Ist-
ván cikkét, Takáts Sándor, a kiváló historikus
cikkét a nagy Szolimán sírjáról. stb. Tárca-cikk
a hétről s a rendszeres heti rovatok. Irodalom és
művészet, sakkjáték, stb. — A »Vasárnapi Uj-
ság« előfizetési ára negyedévre öt korona, a
»Világkrónika«-val együtt hat korona. Megren-
delhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában
(Budapest, IV. ker., Egyetem utca 4. szám).
Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap«, a
legolcsóbb ujság a magyar nép számára, télvére
két korona 40 fillér.

Az **Élet** július 23-iki füzetje a következő
érdekes és változatos tartalommal jelent meg:
Vasárnapi levél: Kánikula. Haraszi Gyula:
Maeterlinek, Rostand és Hugo. Kudy Gyula:
Óserdőben. Orbán Dezső: Selene. Juhász Gyula:
Nincs bucsuzás. Fráter Aladár: A nyugat iro-

dalma. Harangi László: Ha el kell mennünk a
sötétbe. Chesterton: Csütörtök ur. Könyvek.
Mozgó kép k. Szerkesztő üzenetek.

8 gyorsvonat érkezik naponként Pös-
tyénbe Budapest, Bécs és Berlin felől. Mind be-
teget szállít oda, onnan pedig elviszi a gyógyul-
tak ezreit a világ minden tájára. A fürdő véd-
jegye: a kettőtört mankó, híven fejezi ki azt az
átalakulást, amelyet Pöstyén csodás iszapfürdői
a köszvényesek ischiasosak és egyéb szenvedők
ezrein végeznek. Ezért hódít diadalmasan ez a
jelvény mind messzebb és messzebb földön és
szerez dicsőséget a magyar névnek.

MULATSÁG.

A **Református Kör nyári mulatsága.**
Az újvárosi ref. egyházi énekhar és a Refor-
mátus kör nagyszínerűnek ígérkező estélyt ren-
dez augusztus 6-án a Sport-téren (kedvezőtlen
idő esetén a Sport-pavillonban.) A táncos és
ajándékjátékkal egybekötött zártkörű dalestély
műsora minden tekintetben változatosnak és
élvezeteseznek ígérkezik. Kezdeté fél 9 órakor.
Belépődíj személyenként 1 kor. 20 fill. Az
ajándékjáték jegyeinek ára 10 fill.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

Üdit-gyógyit.

Üdit-gyógyit.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült
hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmai-
nál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Főterakat:

JANKY ANTAL utóda

cégnél Nagyvárad.

203

TÁVIRATOK.

**Andrássy beszédének hatása a
munkapártban.**

Budapest, jul. 22.

(Saj. tud.) Gróf Andrássy Gyula mai
parlamentari beszéde nagy meglepetést és
megütközést keltett a munkapártban. Azt
hitték, hogy ha Andrássy nem is lesz a
véderőjavaslat mellett, de bizonyára el-
ítélőleg fog nyilatkozni a technikai ob-
strukcióról. Andrássy Gyula gróf beszé-
dének az a része keltette a legnagyobb
meglepetést, midőn azt mondotta, hogy
ő az obstrukció bekövetkezésére előre
figyelmeztette a minisztereket és a munka-
párt vezető politikusait.

Tisza István Budapesten.

Budapest, jul. 22.

(Saját tudósítónktól.) Tisza István
gróf ma este váratlanul Budapestre ér-
kezett. Tisza azért jött a fővárosba, hogy
hétfőn válaszoljon gróf Apponyi Albert
és gróf Andrássy Gyula beszédeire.

Székely visszarepül Bécsbe.

Budapest, július 22.

Székely Mihály magyar aviatikus, aki Bécsből Budapestre repült, holnap, vasárnap reggel visszaindul Bécsbe. Közben Esztergom, Komárom és Győr városokban leszáll.

Megölte a villám.

Kes the'y, jul. 22.

(Saját tud.) Tegnap nagy vihar volt a környéken, Farkastenke-pusztán a villám három aratómunkást agyonsújtott.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitűnő hirtű**

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

Dr. Hirschmann Gyula

ügyvédi irodáját

Nagyvárad, Szt. László-tér 2.

(Kishidfő), a Gazdasági

és Iparbankkal egy épü-

letben megnyitotta.

501

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapest

Közvetben szilárdan indult, később azonban ellanyhult az irányzat. Készáru változatlan, forgalom 20 ezer mázsa.

Határidők sáralata:

Apr. lisi buza (1912)	— —	11-22
Októberi buza	— —	11-94
Októberi rozs	— —	889.
Októberi zab	— —	800
Májusi tengeri (1912)	— —	705
Juliusi tengeri	— —	7-36
Augusztusi tengeri	— —	7-47
Augusztusi repce	— —	14-30

Budapesti értéktőzede.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	833-50
Osztrák hitelrészvény	— —	659.—
Jelzálogbank	— —	489.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	569-50
Salgótarjáni kőszén	— —	672.—
Osztrák államvasut részvény	— —	749.—
Közuti vasut	— —	777.—
Rimamurányi vasmű	— —	694-75
Városi vasut	— —	389.—
Boeocini cement	— —	—

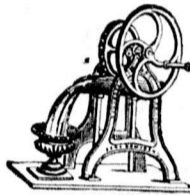
A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb KÜTSZIVATTYUJA az

„OMEGA” lánckút

mert rendkívül sok vizet ad, mert kis gyermek kezelheti, mert soha be nem fagy, mert soha nem romlik, mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD
Budapest, VI. Gyár-utca 5. 259

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálitója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Málnási borvíz

10 liter szállításnál, 1 liter 24 fillér hához szállítva.

Kitűnő gyógy és üdítő viz. Gazdag a széntartalommal, elősegíti az emésztést, megszünteti a gyomorégést. Hűlés és köszvény ellen nagyon ajánlható. FÓRAKTÁR:

Mózes Áron, Kolozsvári-utca 104. sz.

Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek borral, gyenge gyomornak tisztán.

Telefon 1073. Telefon 1073.

A N.-várad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Rimanóczy-utca 7 szám.

A nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja a legújabb szerkezetű nagy kényelemmel felszerelt:

magánletét-pénztárát

(safe deposits)

mindennemű értéktárgyak megőrzésére.

Ezen páncélszekrényekben a közönség a képzeltet legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli értékeit. Okmányok, értékpapírok és mindenféle értékek megőrzésére szolgál.

A páncélszoba minden hétköznapon délelőtt 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig áll a felek rendelkezésére.

NIGRIN

(Fernelendt)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Magyar Breviarium.

Egyházi zsolozsmák a Bold. Szűz, az apostolok, vertanúk, hitvallók és szűzek ünnepére és a halottak emlékére.

A szent zsolozsma az Egyháznak legősibb és legfőbb imádsága, melyet a legudósabb szentek szerettek s melyet semmiféle költészet felülmulni nem tudott. Tizenhét évszázad óta a szent zsolozsmában találták szentjeink legfőbb örömeiket és sok szent mondja, hogy a zsolozsma végzésekor az angyalok is velünk imádkoznak, mivel ez a kath. Egyház hivatalos, köteles imádsága kezdet óta. E lélekemelő himnuszok, szent beszédek és értelmezések magyar nyelven most jelennek meg.
Megrendelhető 5 koronáért „A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III. Nád-utca 1. szám.

Féltábi gépek, Gőzgépek, Gőzkazánok, Motorok, Sínek, Szivattyúk, Malomgépek, Modern transmissiók, Távirahuzalok.

Minden méret és nagyságban kaphatók:

ABELES EMIL vas- és gép-
osztályánál
Budapest, V. kerület, Váci-út 88. sz.

Gépek és kazánok KÖLCSÖNBE is adatnak.
Telefon 132—14. Sürgőncim: „Barsel”

Állandó bútorkiállítás!

Szabó Károly,
Kovács és Lux
Éhik Antal
Domján Lajos
Schwarcz, Spitzer és Neuman
Grünbaum Vilmos

Saját készítményü elsőrendü modern bútorok állandó raktára.
A nagyváradi egyesült asztalosok és **SZOLGA FERENCZ és SÁNDOR** kárpitosok üzletében.
RÁKÓCZI-UT 10.

269

Saját érdeke,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ezúton védi érdekeit legjobban.

- Előnyei:**
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulni.
 2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségek.
 3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
 4. Állandó összeköttetése mindig vigyázní fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőrönd-árak.
4. Férfi fehérneműk.
5. Látszóévek.
6. Fényképezőgépek, felszerelések.
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstárak.
9. Csillár- és petróleumlámpák.
10. Rézbútorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemű hangszer.

Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőnkünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Ujdonság. Szekrényágy.

Szabadalom bejelentve.

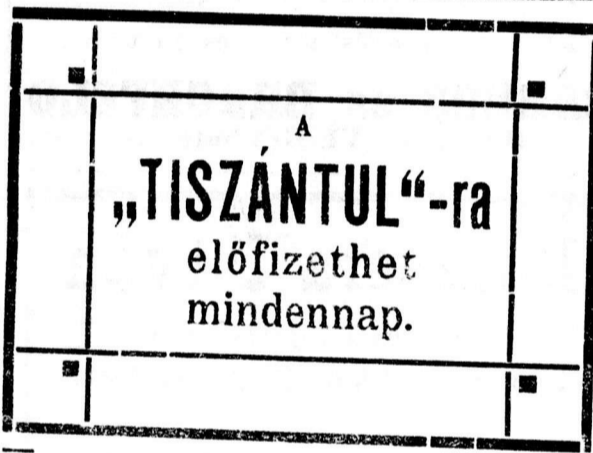
Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók, Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor.-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam bútor és különleges munkákat szakszerűen készítek. Rajz, költ. ségvetés s szakvélemény díjlanul.

A
„TISZANTUL“-ra
előfizethet
mindennap.

„Kovácsnai Horgász“

természetes szénsavdús, sós-savanyu ásványvíz. Kiváló gyógyhatása mellett borral páratlan, az összes ásványvizet felülmúlja. A világhírű Gleichenbergi vízzel azonos összetételű és így gyomorhaj, vizeleti bántalmak, gégehurut stb. betegségeknél gyógyhatása szintén páratlan. Egyedüli főraktár Biharmegye területére **BL. HA ISTVANNÉ**, Fő-utca Stern-palota. Telefon szám 608. Egy üveg víz 1 liter ára 32 f, fél liter víz ára 19 f. : : Üveg és láda külön lesz felszámítva és pedig 1 l. üveg 16 f. és fél l. üveg 14 f. és egy láda 4 kor. Üveg és láda felszámított árban, ép állapotban, vissza lesz véve.

PÉNZT

legelőnyösebb feltételek mellett szerez, ingatlanok adás-vételénél legsikeresebben közbenjár

Biharmegyei Föld-
Hitel- és Áru közvetítő
vállalat

Ritók Zsigmond-utca
2. sz. Igazságügyi pa-
lota mellett

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárokát és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

MEGELOZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI-GIPÖGYAR

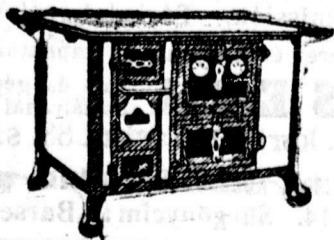
NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Feldstrick Kálmán

könvötészete és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. ítélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródiskola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója.

231

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta sima legyen. A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség fenntartására és emelésére.

A. 252

A FÖLDES-féle

MARGIT-

CRÉME

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után hirtelen eltávolítja kiütéseket, pattanásokat, miteszt, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Crème teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő

Kapható az egész világon. Tégléje 1 kor. és 2 kor. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható Nagyváradon: Bleyer József, Csanda Ernő, Farkas István, Grosz Sándor, Hering Sándor, Irgalmasok, Hegedűs S., Leszner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíry György, Pohl Jenő, Nagy Kormány Zoltán, Szénásy Ferenc gyógyszerlárákban. Ujvárosi drogériában, Vadász Albert drogériában, Berger Sándor illatszerekkereskedésében. Nagyszalonján: Berkes Armin, Szabó Emil, Félixfürdőben: Kovács Béla gyógyszerlárákban.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.
Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynek, csúznál és meghűléseknek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcserm	50 »
8 » Thymol »	20 »
1 » Stomatín	20 »
1 » tégléje Odontin togpasztá	55 »
1 drb Odontin betét	35 »
1 üveg Picavan	98 »
1 üveg Bay Rum	85 »
1 » Jera violette brillantín	80 »
1 » francia brillantín	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantín	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » kivonat	75 »
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégléje Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lickner puder	88 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 »
1 » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	88 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	20 »
1 üvegtégléje tejcrém	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készület	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkéfe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkefe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Ko Brunz watta	35 »

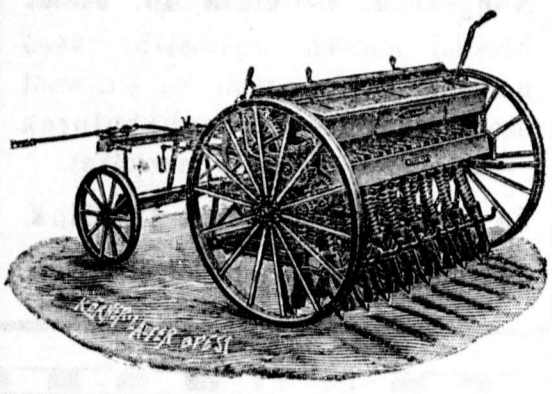
805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

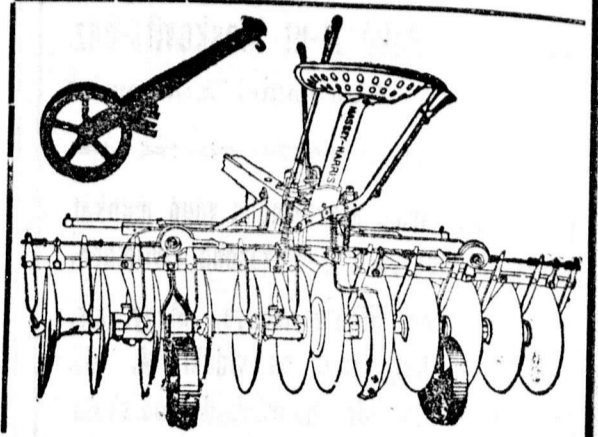
Benzinmotorok, gőzgépek, gőzcséplőgépek

RECORD-DRILL és RECORD II. műtrágyaszóróval kombinált vetőgépek,

Resicai acélekék,
Amerikai tárcsásboronák
Kalmár-rosták és
egyéb mezőgazdasági gépek
állandóan raktáron vannak.

Árjegyzékkel, ajánlatokkal szívesen szolgálunk.

Magyar Királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége nagyváradai fiók.

Nagypiac-tér 1.

400

Telefon 858.

Anna-bál a Püspök-fürdőben.

F. hó 26-án, szerdán, igen nagyszabásu fényes

Anna-bált

rendezünk, melyre a n. é. közönséget tiszte-
lettel meghívjuk. *A Rendezőség.*

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10.—	12.50	14.50	17.—

Vajköpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	3.60	4.80	5.60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyvárad.